

קונטרס

לָמָּה לְדָאג

יגלה עצות נפלאות לכל בר ישראל, שאין לו
מה לדאג, והחיים כל-כך קצרים בזה העולם,
ויכולים להיות חיים נעימים אם רק חיים על-פי
דרך התורה וקיום המצוות.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אנס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: אִם מְקַבְּלִים עַל
עֲצָמוֹ תָּמִיד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְכֵן
תָּמִיד מְדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, אַז אֵין לוֹ
כָּבֶד מִמָּה לְדַאָּג.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תרפו)

קונטרס לְמָה לְדָאג

א.

אהובי, בני היקר, ראה להתישב בזה העולם
בישוב דעת אמת, ותתבונן היטב כיצד פורחים החיים,
הנה יום והנה לילה, הנה שבוע והנה חודש והנה שנה
וכו', והנה עברו כל השבועים שנה, ועל-כן מה ו"למה
לדאג?! " וכשאדם מחדיר בדעתו ידיעות אלו, איך
שפורח הזמן, ממש כצל הפורח, כמאמרם ז"ל (בראשית
רבה, פרשה צו, סימן ב'): "כצל ימינו על הארץ ואין מקוה",
והלואי כצלו של כותל, או כצלו של אילן, אלא כצלו
של עוף בשעה שהוא עף; כי באמת מי שמתבונן היטב
בחיים, ורואה איך הכל עובר, אזי יודע ש"למה לדאג"
דאגת חנם; כי כל הדאגות באות לאדם כשאין לו
אמונה בהקדוש-ברוך-הוא, וחושב שהכל טבע, כי אם
אדם היה מאמין בהקדוש-ברוך-הוא, והיה יודע שאין
בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מתיה ומתהוה ומקיים

לְמָה לְדַאג

אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲזִי אֵף פַּעַם לֹא הָיָה דוֹאג, כִּי הָיָה מְקַיֵּם אֶת הַפְּסוּק (תהלים נה, כג): "הַשְּׁלִיךְ עַל הַיָּוֵי" הַיְהִי וְהוּא יִכְלֹלֶךָ"; כִּי הַמְּאַמֵּין הַאֲמִתִּי, שְׂמַאֲמִין שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, אֵינְנוּ דוֹאג, הוּא מוֹסֵר אֶת הַכֹּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; וְלִכֵּן רֵאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְתִדְעַ שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית, וְאֵף שִׁישׁ דְּבָרִים רַבִּים שְׁנִשְׁגָּבִים מִהַבְּנֵתָנוּ, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְלִסְלַק אֶת דַּעְתּוֹ וְחֻכְמָתוֹ לְגַמְרִי, וְאֲזִי תִרְאֶה אֲשֶׁר "לְמָה לְדַאג"?! כִּדְאִי לְהַשְׁלִיךְ אֶת הַכֹּל אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמִמִּילָא לֹא יִהְיֶה לְךָ עַל מַה לְדַאג. וְלִכֵּן אֲנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ מְאֹד, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, שֶׁתִּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ מֵהַיּוֹם לְמוֹסֵר אֶת עֲצָמְךָ לְגַמְרִי לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִחְדִּיר בְּךָ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְתִדְבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהֵבִין אֶל אָבִיו, בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלֶךָ, וְאֵף שֶׁבְּהִתְחַלָּה יְדַמָּה לְךָ שְׂאֵף אֶחָד אֵינּוּ שׁוֹמֵעַ אוֹתְךָ, וְאֵינּוּ צָרִיךְ אוֹתְךָ, וּכְאֵלוֹ אֶבֶד מְנוּס וְתִקְנָה מִמֶּךָ, תִּלְעַג לְכָל אֵלוֹ הַמְּחַשְׁבוֹת. כִּי בְּאֲמַת מַה שְׂאֵתָה הוֹלֵךְ וּמִתְנוּעֵעַ וְרוֹאֶה וּמְדַבֵּר וּמְרַגֵּישׁ — הַכֹּל אֱלֻקוֹת, כִּי כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה זֶה אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֹּל, אֵף לְזִכּוֹת לְהַגִּיעַ לְמַדְרָגָה כְּזוֹ, אָדָם צָרִיךְ לְהִיּוֹת

מְזַכֵּךְ לְגַמְרֵי מְכַל מִיַּי תַּאֲוֹת וּמִדּוֹת רַעוֹת, וְהָיִית שָׂרֵב
 בְּנֵי-אָדָם מְשַׁקְעִים בְּתַאֲוֹת נְאוּף, רַחֲמָנָא לְצַלָן, וּבְתַאֲוֹת
 אֲכִילָה וּשְׂתִיָּה, וְזוּלָלִים וְסוּבָאִים כְּחִיּוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָן,
 וְרוֹדְפִים אַחַר הַכֶּסֶף כְּקוֹרָא בְּהָרִים, וְכָל מַחְשַׁבְתָּם רַק
 אֵיךְ מְשִׁיגִים כֶּסֶף, מִמִּילָא גַתְלִכְלֵךְ אֲצֵלָם כָּל הַחוֹשִׁים
 וְנִטְמָטֵם הַמַּח וְנִתְעַקֵּם הַלֵּב בְּעַקְמוּמִיּוֹת וּבִקְשִׁיּוֹת
 וּבִסְפָקוֹת עַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַד שֵׁשׁ בְּנֵי-אָדָם
 שֶׁנִּפְלוּ כָּל-כֶּף שֶׁאֲבָדוּ אֶת הָאֲמוּנָה, וְאִנָּם מֵאֲמִינִים,
 רַחֲמָנָא לְצַלָן, וּמִזֶּה סוּבְלִים כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צָרוֹת
 וּדְאָגוֹת, עַד שֶׁמִּפְתָּדִים מִצֵּל עֲצָמָם, וְהֵיכֵן שֶׁהוֹלְכִים הֵם
 מֵלֵאֵי פְתָדִים וְיִרְאוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, וְדוֹאָגִים דְּאָגַת חָנָם.
 וַיֵּשׁ בְּנֵי-אָדָם הַדּוֹאָגִים דְּאָגוֹת כְּאֵלוֹ, שֶׁחוֹשְׁבִים שֶׁהֵנָּה
 נוֹטִים לְמוֹת, אוֹ הֵנָּה הוֹלְכִים לְהִרְגָם, אוֹ הֵנָּה מְסַתְּבִכִים
 בְּסַבּוּכִים כְּאֵלוֹ, שֵׁיִסִּימוּ בְּבֵית-סֵהַר וְכַדוּמָה כָּל מִיַּי
 דְּאָגוֹת וּפְתָדִים יִתְרִים שֶׁנוֹפְלִים עַל הָאָדָם, וְהַכֵּל בָּא
 מִפְּנֵי שֶׁעָקְרוּ עֲצָמָם מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵךְ. וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי הָאָדָם
 הַזּוֹכֶה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי, שֶׁדְּבוּק בְּהַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וְכָבֵר זֶכֶךְ אֶת מַחוֹ לְגַמְרֵי, וְאִינוֹ חוֹשֵׁב רַק
 מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְעֵינָיו אֵינָן רוֹאוֹת רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, וְאֲזַנָּיו אֵינָן שׁוֹמְעוֹת רַק קוֹלוֹת וּכְרוֹזִים מִהַשָּׁמַיִם,
 שֶׁמְכַרִּיזִים בְּכָל יַעַת וְרַגַע כְּרוֹזִין עֲלָאֵין, וּמַגְלִים סִתְרֵי
 גִּסְתָּרוֹת, וּבַחֲטָמוֹ נוֹשֵׂם רַק אוֹרוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּבִפְיוֹ מְדַבֵּר
 רַק אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכִשְׁזוֹכֶה לְהִיּוֹת מְקַרֵּב אֶל

צדיק כזה, אזי הצדיק יש בכחו להחזיר בכל אדם
אמונה ברוחה ומזככת, עד שגם הוא יצא מתאוותיו
ומדוּתו הרעות, ויזכה לזכך את מחו, וגם הוא יבא אל
המדרגות האלו, עד שיהיה בטל ומבטל אל האין סוף
ברוך הוא, ולא יהיו לו שום דאגות. ועל-כן ראה,
אהובי, בני היקר, לעשות כל מיני פעולות שבעולם
להיות מקרב אל הצדיק האמתי שבדור הזה, ותחפש
ותבקש הרבה אחר הצדיק, כי עליך לדעת שצדיק כזה
קשה מאד למצא, וצריכים לבקש הרבה ממנו יתברך,
שיזכה להגיע לצדיק הזה, שמזכך ומברר את כח
המדמה שנדבק באדם, שיזכה להגיע לאמונה ברוחה
ומזככת, ואז כשאדם זוכה להיות מקרב אל צדיק כזה,
גם הוא נעשה כלי אל האין סוף ברוך הוא. ולכן ראה
אהובי, בני היקר, לא להטעות את עצמך, כי מה אתה
פועל עם דאגותיך, שאתה דואג דאגות חנם, ומסתובב
כל הַעַת עם דאגות, והכל בא מחמת שעקרת את עצמך
ממנו יתברך. ולכן עקר העצה — שתרגיל את עצמך
לבא אל הצדיק האמתי, הדבוק בחי החיים בו יתברך,
ותקבל ממנו הנהגות טובות, הנהגות ישרות, ותשמש
אותו, שגם הוא יאיר עליך את האור האין סוף ברוך
הוא המאיר בו, ואז גם אתה תזכה להזדכך ולהיות
צדיק. כי כך אמרו חכמינו הקדושים (שוחר טוב, תהלים
קמו): מבקש להיות צדיק, אפלו היה גוי יכול להיות

צדיק, שאין הצדיקים באים מבית האב אלא מעצמם התנדבו; הינו אם יש לאדם חשק ורצון, ורוצה להתקרב אל הקדוש-ברוך-הוא, ולהכליל לגמרי באין סוף ברוך הוא, אזי יכול לזכות להיות כלי להמשיך בעצמו נעם זיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו, כי הבחירה חפשית לכל אדם, וכמאמרם ז"ל (תנא דבי אליהו זוטא, פרק ג'): אם עשה אדם את עצמו צדיק, ומדבר אמת, מוסרים לו מלאך שמתנהג עמו בדרך צדיקים ומדבר שקר, ואם עשה אדם את עצמו רשע ולכחש ולדבר שקר, מוסרים לו מלאך שמתנהג עמו בדרך רשעים ומכחש ומשקר; כי זו הבחירה שמסרו לאדם אם לטוב ואם להפך. ועל-כן אשרי אדם הזוכה לברח אל צדיק אמת, שכבר נקה עצמו מכל תאוות והבלי העולם הזה, ואין לפני מראה עיניו רק אמתת מציאותו יתברך, שאז יחדיר בך אורות צחצחות, אורות עליונים, שגם אתה תשתוקק רק אל הקדוש-ברוך-הוא, ותבטל את עצמך לחי החיים בו יתברך, ואז כבר לא יהיו לך שום דאגות, כי תראה איך שהחיים רצים ופורחים כצל צפור הפורח באויר, ולמה לך לדאג?! ולכן ראה, אהובי, בני היקר, להיות חכם, ותחדיר בעצמך אמונה פשוטה בו יתברך, ותרגיל עצמך לדבר אליו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, ואז ימשך עליך אור וזיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו, ותחיה את עצמך

למה לדאג

עם כל מה שיש בך, ותהיה הכי מאשר בחייה, ולא תצטרך לדאג דאגת חנם; כי המאמין האמתי, שמאמין שדבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה (חלין ז:), ואפלו ריש גרגיתא מן שמיא מנו ליה (ברכות נח.); ואפלו צפרא קלילא מבלעדי שמיא לא מצתדיא (ירושלמי שביעית ט, א); ואין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת במלכות חברתה אפלו כמלא נימא (יומא לח.). וכשנתבררות לאדם ידיעות אלו בהתבררות אמיתית, אזי אינו דואג שום דאגות כלל. ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, להדביק את עצמך באין סוף ברוך הוא, ותראה איך כל החיים פורחים, ומה נשאר מהאדם? רק מה שזוכה לדבר בכל יום אליו יתברך, ולקיים את מצוותיו יתברך בשמחה עצומה, וזוכה להאמין בו יתברך, אשר כל דקה שאדם חושב ממנו יתברך הוא נכלל בו, ואז אין לו כבר שום דאגות; אשרי מי שמחדיר דברים אלו בתוך לבו, ואז טוב לו כל הימים.

ב.

ראה, אהובי, בני היקר, לחשב איך ובמה עברו לך כל שנותיך עד עתה, מה פעלת עם כל הדאגות

למה לדאג

רה

שדאגת, הרי עברו הימים והשבועות, החדשים והשנים להבל ולריק, כי עם דאגות ומרירות ודכאונות ועצבנות אין פועלים מאומה, רק מבזבזים את הזמן היקר, ונכנסים בתוך עצמם, ונעשים בכעס וברגז הן על עצמם והן על אחרים, עד שמרב מרירות ודאגות שונאים את כל העולם כלו, ואין יכולים לסבל אף אחד, וכל זה בא מחמת חסרון הדעת; כי מי שזוכה לדעת שלמה, אין חסר לו כלום, כמאמרם ז"ל (נדרים מא.): דעת קניית — מה חסרת, דעת חסרת — מה קניית; ועקר הדעת הוא לידע ולהודיע ולהודיע אשר הוא יתברך מחיה ומתהוה ומקים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך. מה שהעינים רואות, מה שהאזנים שומעות, מה שהחטם מרגיש — הכל אלקות. רק מחמת הבחירה והנפיון הלביש את עצמו הקדוש-ברוך הוא בלבושים כאלו הנקראים: דומם, צומח, חי, מדבר. ובאמת הכל לכל אלקות גמור, אף האדם אינו יכול לתפס דברים כאלו מחמת שהתגשם בגשמיות, בתאוות רעות, ולכן נדמה לו כאלו סוף העולם והוא מתיאש מחייו, אבל אם אדם היה מזכך את עצמו, ומחו היה מטהר, והיה חושב רק מהקדוש-ברוך הוא, אז אף פעם לא היו לו דאגות והיה הכי מאשר בחיים, כי באמת אין עוד אשר בחיים כמי שזוכה לאמונה

למה לדאג

ברורה ומזככת בו יתברך, ויודע שהכל לכל אלקות
גמור הוא, כי אז אין לו שום דאגות, כי הדאגות באות
רק מחמת כפירות ואפיקורסות, תכף ומיד כשאדם
מנתק את עצמו ממנו יתברך, וחושב שהכל טבע
ומקרה ומזל, וכל דאלים גבר, מי שיותר חזק הוא
מרויח, ומי שיותר עז פנים — הוא המצליח, אדם כזה
מלא בעיות, והוא בכעס וברגז על כלם, למה מי שהוא
עז פנים יותר גדול — יש לו הצלחה, מדוע זה שמנתק
עצמו מהקדוש-ברוך-הוא — עולה מעלה, ואלו
הכשרים האמתיים יורדים מטה מטה! ובאמת הכל
דמיון, כי מי שמאמין בהקדוש-ברוך-הוא, הוא עולה
מעלה מעלה, והוא המאשר ביותר בחיים, כי אין לה
עוד אשר יותר גדול מהדבקות באין סוף ברוך הוא,
שאדם רואה רק את הקדוש-ברוך-הוא. ולהפך כל אלו
העזי פנים והחצופים והכופרים, חיים בדמיון גדול, עד
שנדמה שהם רוקדים ושמחים ועליזים, ורצים אחר
תאוות רעות. ולאמתו של דבר, אם תתבונן היטב היטב
תראה שהם מלאי דכאון, עצבות ומרירות, מלאי דאגות
מדאגות שונות, ונדמה להם כאלו אבדה תקונתם,
וממילא הם רצים אחר ההבל והריק, ולבסוף מאומה
אין להם. ולכן ראה, אהובי, בני היקר, מה קרה איתך
במשך אלו השנים שעברו עליך, אשר נדמה לך כאלו
היה לך משהו, ולבסוף מאומה אין בידיך, ואתה שבור

וּרְצוּן, מְלֵא דְאָגוֹת. לְמַה לֹּא תָשׁוּב עֲכָשׁוּ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְתִתְחִיל לְקַיֵּם אֶת מְצֻוֹתָיו יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר כָּל מְצֻוָּה וּמְצֻוָּה הִיא צְנוּר לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ; כִּי כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְקַיֵּם מְצֻוָּה מִמְצֻוֹתָיו יִתְבַּרֵךְ, אָז מִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אוֹר וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת, כִּי כֵן אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים קיט, פו):

”כָּל מְצֻוֹתֶיךָ אֱמוּנָה”; כָּל הַמְצֻוֹת צְרִיכוֹת לְהֵבִיא אֶת הָאָדָם לְאֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, כִּי מְצֻוֹת הַקְּדוּשָׁה בְּרוּרָה הִיא הֵם צְנוּרוֹת לְהַמְשִׁיךְ עַל הָאָדָם אוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים, אוֹרוֹת צַחְצַחוֹת, וְעַל-כֵּן תִּתְחַדֵּל מִהַרְיָצָה וְהַרְדִּיפָה אַחַר הַשְּׁטִיּוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת שֶׁלָּךְ וְאַחַר דְּאָגוֹתֶיךָ, תִּתְחִיל לְקַיֵּם אֶת הַמְצֻוֹת, וְאִז תִּתְהַיֶּה הַמְּאֻשֶׁר בְּיוֹתֵר בְּחַיֶּיךָ. וְלָכֵן מִי שֶׁזוֹכֶה לְחֹזֵר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמְקַיֵּם אֶת מְצֻוֹתָיו יִתְבַּרֵךְ, הוּא הַכִּי מְאֻשֶׁר בְּחַיִּים, כִּי כֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (קְדוּשֵׁין לט): כָּל הָעוֹשֶׂה מְצֻוָּה אַחַת, מִיִּטְבִּינָן לוֹ וּמֵאֲרִיכִין לוֹ יָמָיו, וְנוֹחַל אֶת הָאָרֶץ; אִם אָדָם זוֹכֶה לְקַיֵּם אֶפְלוֹ מְצֻוָּה אַחַת מִמְצֻוֹתָיו יִתְבַּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ, וּכְבָר אֵינּוּ רוֹאֶה בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלוּם, רַק אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאִז אֵין לוֹ שׁוּם דְּאָגוֹת. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סוֹטָה ג): כָּל הָעוֹשֶׂה מְצֻוָּה אַחַת בְּעוֹלָם הַזֶּה — מְקַדְּמָתוֹ וְהוֹלֵכֶת לְפָנָיו בְּעוֹלָם הַבָּא; כִּי אֶפְלוֹ מְצֻוָּה אַחַת שֶׁאָדָם מְקַיֵּם,

כָּבֵר מוֹלִיכֵתוֹ כָּל הַחַיִּים עַל הַדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה, וּמְכַל שְׂכָן
 בְּעוֹלָם הַבָּא, שְׂמְאִירָה לוֹ נִשְׁמָתוֹ בְּאוֹר וּדְבָקוֹת הַבוֹרָא
 יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ. וְעַל-כֵּן רָאָה, אֱהוֹבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לַחֲטָף אִיזוֹ
 מְצוּהָ וּלְקַיֵּם אוֹתָהּ בְּשִׁלְמוֹת, וְתַמְסֵר נַפְשָׁךְ לְקַיֵּם מְצוּהָ
 אַחַת, אֲשֶׁר הִיא תְּבִיאֶךָ לְקַיֵּם עוֹד מְצוּוֹת וְעוֹד מְצוּוֹת.
 וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נְדָרִים לט:): הֲגִי זֶהִיר בְּמְצוּהָ
 קִלָּה כְּבַח־מוֹרָה, שְׂאִין אַתָּה יוֹדֵעַ מִתַּן שְׂכָרְךָ שֶׁל מְצוּוֹת,
 שְׂכָל מְצוּהָ וּמְצוּהָ מִמְצוּוֹתֶיךָ יִתְבָּרֵךְ, הִיא צְנוּר לְהַמְשִׁיךְ
 אֶת הָאֲשֶׁר לְאָדָם. וְעַל-כֵּן רָאָה לְעֹזב כָּבֵר אֶת כָּל
 דְּאֲגוּתֶיךָ, שְׂאֵתָה דּוֹאֵג דְּאֵגַת חֲנָם, וְאֵל תְּרוּץ אַחֵר הַבְּלִי
 הַבְּלִים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, עֹזב אֶת כָּל תְּאוּוֹתֶיךָ וּמְדוּתֶיךָ
 הַרְעוֹת, הַמְּבִיאוֹת אוֹתְךָ אֶל הַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו,
 וְאֵךְ שְׁלֶרְגַע נִדְמָה לְךָ כְּאִלוֹ אַתָּה הִכִּי מְאֲשֶׁר, אֲבָל
 כְּשֵׂאֵתָה בָּא לְבֵיתְךָ, אֲזִי הִנֵּךְ נִכְנָס שְׁבוּר וְרִצּוּץ וּמְדַכָּא,
 מְלֵא דְאֲגוֹת וּסְפִקוֹת וְקִשְׁיוֹת וְעִקְמוּמִיּוֹת, וּמְרִים לְךָ
 הַחַיִּים, עַד שֶׁנִּדְמָה לְךָ שְׂאִין לְךָ כָּבֵר שׁוֹם תַּקְוָה, וְהִנֵּךְ
 הוֹלֵךְ בְּמַחֲשָׁבוֹת שֶׁל הַתְּאֲבָדוֹת, וּמְקַלֵּל אֶת יוֹם הַלְדוּתְךָ.
 וְכֹל זֶה בָּא מִחֲמַת שְׁנִתְקַתְּ אֶת עֲצָמְךָ מִמְּנוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְלִכֵּן
 רָאָה לְקַחַת אֶת עֲצָמְךָ בְּיַדֶּיךָ, וְתַבְרַח אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
 וְתַקִּים אֶת מְצוּוֹתֶיךָ יִתְבָּרֵךְ, וְאֲזוֹ תִרְגִּישׁ טַעַם אַחֵר
 בְּחַיֶּיךָ. וְכֹל אֵיבָר וְאֵיבָר מִרַמ"ח אֵיבָרֶיךָ יִהְיֶה בְּרִיא. כִּי
 כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תְּנַחֲמָא כִּי תִצָּא): רַמ"ח מְצוּוֹת
 עֲשֵׂה יֵשׁ בַּתּוֹרָה, כְּמִנֵּן אֵיבָרִים שְׁבָאָדָם, וּבְכֹל יוֹם וַיּוֹם

למה לדאג

רט

צועקים על האדם: עשה אותנו שתחיה בזכותנו ותאריך ימים; כי על-ידי כל מצוה ומצוה שאדם מקיים, על-ידי-זה הוא זוכה שהאיבר הזה יהיה כסא לאלקותו יתברך. וכן אמרו חכמינו הקדושים (שוחר טוב, מזמור לא): בני ישראל נצטוו על רמ"ח מצוות עשה כנגד האיברים, כל איבר ואיבר אומר לו לאדם: בקשה ממך עשה בי מצוה זו. ולכן ראה, אהובי, בני היקר, לברח אל צדיק אמתי, הדבוק בחי החיים בו יתברך, והוא ילמד אותך איך לעשות את המצוות בשמחה. כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה, פרשה לה, סימן ט'): למדך תורה דרך ארץ, שכשיהיה אדם עושה מצוה, יהיה עושה אותה בלב שמח, כי כשאדם עושה את המצוות בלב שמח, בזה מגלה שלבו רוצה רק את הקדוש-ברוך-הוא, ולזה אי אפשר להגיע רק כשזוכים להתקרב אל הצדיק האמתי הדבוק בחי החיים בו יתברך, שהוא יכול להמשיך גם בק את האורות האלו, ואז אם תהיה מקרב אל צדיק אמתי היכול לחזק ולשמח ולעודד אותך, גם אתה תזכה להגיע אל האשר הגדול ביותר, שהוא: האמונה ברוחה ומזככת באין סוף ברוך הוא, ואז תזכה להגיע לכל המדרגות שבעולם. ולכן ראה, אהובי, בני היקר, אפלו שנפלת כבר בשאול תחתית ומתחתיו, ונכשלת בכל העברות שבעולם, עדין יש לך תקוה להתקרב אליו יתברך, כי הוא יתברך אב

למה לדאג

הַרְחֵמֵן, אַף צְרִיכִים לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֲמִתִּי, שֵׁשׁ בְּכַחוֹ לְהַעֲלוֹת אֶת כָּל הַרְחוּקִים, וְלְהַחֲדִיר בָּהֶם אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, עַד שֶׁכָּל הַתְּאוּוֹת וְהַדְּאָגוֹת שֶׁל הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה יִבְרָחוּ מֵהֶם. וְלָכֵן רָאה מֶה לְפָנֶיךָ, רָאה אִיךָ נִפְלְטָה בַּשָּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתָיו, וְאַתָּה שָׁבוֹר וּמְדַכָּא בְּדַכְּאוֹן פְּנִימִי, וְאַתָּה מְלֵא דְאָגוֹת, בָּרַח לָךְ אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ, וּתְקִים אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִז תִּהְיֶה הַכִּי מְאֻשָּׁר. וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְכִילְתָּא בְּשַׁלַּח): כָּל הַמְּקַבֵּל עָלָיו מִצְוָה אַחַת בְּאֲמוּנָה, כְּדָאֵי הוּא שֶׁתִּשְׁרֶה עָלָיו רוּח־הַקְּדוֹשׁ. אִם תְּקִים בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת מִצְוָה אַחַת, יֵאִיר עָלֶיךָ אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שָׁמוּ; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁאִינוּ מְטַעֶה אֶת עַצְמוֹ כָּלֵל, וּמְקִים אֶת כָּל זֹאת, שָׂאֵז יִשְׁלִיךְ מֵאֲתוֹ כָּל הַדְּאָגוֹת רְעוֹת, וְהַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא יִרְצֶה שׁוֹם רְצוֹן אַחַר מִבְּלַעֲדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ.

ג.

אֶהוּבִי, בְּנִי! רָאה לְהִתְיַשֵּׁב בְּזֶה הָעוֹלָם, וְתִרְאֶה שֶׁאֵין כְּדָאֵי לְדָאג, כִּי הַדְּאָגוֹת בָּאוֹת רַק מִחֲמַת חֲטָאִים וְעוֹנוֹת, כִּי מִי שֶׁחוֹטֵא עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְלַבֵּשׁ עַצְמוֹ עִם קְלָפוֹת וְהַסְתָּרוֹת וְהַעֲלָמוֹת, שֶׁנַּעֲלָם וְנִסְתָּר מִפְּנֵי לַגְּמָרִי אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ כְּאִלּוּ זֶה סוּף

למה לדאג

ריא

העולם, הוא מסתכל רק על הטבע, על המקרה והמזל, וחושב שכבר אינו יכול להשתנות, ונפל בפח כזה שאין לו מוצא ממנו, ויש לו דאגות אשר מערערות את כל בריאותו. ובאמת מי שמאמין בו יתברך, ויודע שהוא יתברך מחיה ומתיה ומקים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, אז אין לו שום דאגות כלל. וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (יומא עה.): על פסוק (משלי יב, כה): "דאגה בלב איש ישחנה", רב אמי ורב אסי חד אמר ישחנה מדעתו, וחד אומר ישחנה לאחרים; והן שתי עצות נוראות ונפלאות לכל אדם שנפל בדאגות. כי הדאגות הורסות את האדם לגמרי, כי מרבוי דאגות יכול להתאבד, רחמנא לצלן, כי יכול להגיע למצב כזה שידמה לו כאלו אבד מנוס ותקנה ממנו, ואינו רואה שום אור, ואז לא נותרה לו בררה אחרת אלא להתאבד, רחמנא לצלן, ובאמת אין דבר כזה שאדם נכנס במבוי סתום ללא מוצא, כי מפל דבר אפשר לצאת, כמו שנכנס למבוי סתום, כף יכול לצאת ממנו. אלא העצה היא להתקרב אל הצדיק האמתי, הדבוק בחי החיים בו יתברך, ולבא אליו ולדבר אליו, ולספר לו את כל אשר עובר עליך ומעיק לך, וכל מה שאתה נושא על לבך ואתה דואג דאגת חנם, אשר זה הורס את חייך, תבוא ותספר לצדיק האמתי הדבוק בחי החיים בו יתברך,

ותבקש ממנו שיתן לך עצה איך לצאת מזה, כי
 על-ידי-זה שתדבר ותספר את כל אשר כואב לך אל
 הצדיק האמתי, הדבוק בהקדוש-ברוך-הוא, וכן כל
 פרט ופרט מחייך תספר לו, על-ידי-זה תצא הדאגה
 ממך, שזו העצה: "דאגה בלב איש ישחנה" —
 לאחרים, שהם הצדיקים האמתיים, והם יתנו לך עצות
 נוראות ונפלאות, שאתה תשיח ותספר את כל אשר
 עובר עליך אליו יתברך, אשר זה — יסיחנה מדעתו.
 והן שתי דעות: מחד גיסא צריכים להתקרב אל הצדיק
 האמתי, שמלמד את האדם אמונה ברורה ומזככת בו
 יתברך, שהכל לכל אלקות גמור הוא ואין מה לדאג,
 ומאידך גיסא הם מלמדים לאדם עצות איך להתקרב
 להקדוש-ברוך-הוא, ואיך להראות לו שבתוך תוכו גם
 שם גנוז אלופו של עולם, כי לית אתר דפנוי מניה,
 ועל-כן אפלו נקלעת למבוי סתום, ונדמה לך כאלו
 אבד מנוס ותקנה ממך, אל תתיאש בשום פנים ואפן,
 כי כמו שנפלת בחשך, כך אתה יכול לצאת מהחשך.
 העקר תשתוקק מאד להתקרב אל הצדיק האמתי, ואז
 אם תלך בדרך זו תהיה הכי מאשר, כי הם יחדירו בך
 אמונה ברורה ומזככת כזו, שיתברר לך שאין לך בזה
 העולם אף אחד רק הקדוש-ברוך-הוא בעצמו; כי כל
 זמן שאדם בוטח באיזה אדם, אזי הוא בצרות
 ובדאגות, כי חושש אולי לא יקבלני בסבר פנים יפות,

שָׁמָא לֹא יַחֲפִיץ לְדַבֵּר עִמִּי, פֶּן לֹא יִרְצֶה לְקָרֵב אוֹתִי וְלַעְזוֹר לִי, אֲבָל כְּשֶׁאֲזַכֶּה לְהִגִּיעַ אֶל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת הַדְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, הוּא מֵאִיר בֵּי אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת כְּזוֹ, שְׁאֲנִי רוֹאֶה שְׁאִין לִי בְּזֶה הָעוֹלָם רַק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ; וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֵמֶתִי, הַדְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, שְׁאֲזוֹ יִכּוֹל לְהֵאִיר גַּם בֵּי, אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת, וְ"לָמָּה לְדָאג?!" יוֹתֵר טוֹב לְבָרַח אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ; אֲשֶׁרִי מִי שְׁמַקְנִים אֶת זֹאת, וְאֲזוֹ יִהְיֶה הַמְּאֻשֵּׁר בְּיוֹתֵר בְּחַיִּים.

ד.

צְרִיךְ שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיְקָר! אֲשֶׁר בְּזֶה הָעוֹלָם אִין לָךְ אָדָם שְׁלֹא יִהְיֶה מְלֵא דְאֲגוֹת וּפְחָדִים, כָּל אֶחָד הוּאֵג מֵה יֵאכֵל לְמַחֵר, וּמֵה יִהְיֶה לְעֵתִיד, וְאִינוּ יוֹדַע מֵה שְׁאֵמֵר הַחֲכָם מְכַל אָדָם (מִשְׁלֵי כו, א): "אֵל תִּתְהַלֵּל בְּיוֹם מָחָר, כִּי לֹא תִדַּע מֵה יִלְד יוֹם", שְׁמָא מָחָר וְאִינְנוּ נִמְצָא מְצֻטְעָר עַל הָעוֹלָם שְׁאִינוּ שְׁלוֹ (יְבָמוֹת סג:); וְעַל-כֵּן מֵה וְלָמָּה לָךְ לְדָאג דְאֲגַת חֲנָם, יוֹתֵר טוֹב לָךְ לְבָרַח לְמַקוֹם פְּנוּי שְׁאִין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִרְגִּיל אֶת עֶצְמָךְ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלָךְ, וְכָל אֲשֶׁר מַעֲיֵק לָךְ תְּסַפֵּר רַק לוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאֵף שְׁבֵהתְחַלָּה

ידמה לך שאף אחד אינו שומע אותך, כל זה בא רק
 מחמת הכפירות והאפיקורסות שנכנסה בך; כי (ספר
 המדות, אות אמונה, סימן כב): הפשע של האדם מכניס
 כפירות לאדם; כי בזה שאדם חוטא, הוא מלביש את
 עצמו בכל מיני לבושים והסתרות וקלפות המכסות
 ומסתירות ומעלימות את אמתת מציאותו יתברך, וזה
 אשר מכניס בו דאגות שדואג דאגות חנם, אשר יכולות
 להרס את האדם לגמרי. וכמאמרם ז"ל (סנהדרין ק:): לא
 תעיל דוּיָא (הינו דאגות) בלבך דגברא גיברין קטל
 דוּיָא. הרבה אנשים גבורים הרגו הדאגות, כי הדאגות
 הורסות את האדם לגמרי. ורואים בני-אדם גבורים,
 אשר נשברים מחמת הדאגות. ובאמת מי שיש לו
 אמונה ברורה ומזככת בו יתברך, מה לו לדאג!
 ובפרט מי שמרגיל את עצמו לברח רק אל הקדוש-
 ברוך-הוא, אזי הוא נטול דאגות. ובעבור זה גדולי
 מבחרי הצדיקים הדבוקים בדבקות אמת בו יתברך, אף
 שעוברים עליהם צרות ויסורים, קטנות ומכאובים,
 עניות ודחקות, ומסככים בחובות לאלפים ורבבות,
 אינם דואגים שום דאגות, מאחר שהאמונה ברורה
 ומזככת אצלם בגלוי כל-כף, עד שאינם רואים ואינם
 שומעים ואינם מרגישים שום דבר רק אלקותו יתברך,
 ולכן אינם דואגים שום דאגות, והם המאשרים ביותר
 בתייהם. ולכן ראה גם אתה, אהובי, בני היקר! לעזב

למה לדאג

רטו

את דאגותיך, והשלף על הוי"ה יהבך והוא יכלכלך, ברח לך רק אליו יתברך, מהיום והלאה תשכח מעצמך, ואל תחקר בעצמך אם אתה פן יוצא ידי חובתך אם לאו. אתה ברח לך רק אליו יתברך, ותתחיל מרגע זה לרוץ אתריו יתברך, ותקים את מצוותיו יתברך בשמחה עצומה, ותהיה רגיל לדבר אליו יתברך ותניח את כל השטיות והכלי העולם הזה, ותעזב בני-אדם שבמילא אינם יכולים לעזורך, רק יחלישו דעתך, אל תסתכל על שום בריה שבעולם, אלא רק על עצמך איך הנה יכול לתקן מדותיך, ואיך אתה יכול להמשיך על עצמך אור וזיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו. ואם תלך בדרך זו, תהיה המאשר ביותר בחיך. ואל לך לחשב שהצדיקים נולדו צדיקים, אלא עבדו על עצמם ימים ושנים ביגיעות ובטרחות עצומות, ונסו אותם בכל מיני נסיונות קשים ומרים, והיו מסבבים בכל מיני עניות ודחקות, ובכל מיני דאגות, ואף-על-פי-כן התגברו על הכל וברחו רק אל הקדוש-ברוך-הוא, אז נעתקו לגמרי מחיזו דהאי עלמא (מהסתכלות של העולם הזה), וכבר אינם רואים מאומה, רק אלקות, על-ידי-זה אינם דואגים שום דאגות כלל, והם המאשרים ביותר. ועל-פן ראוי לך אהובי, בני היקר, לדבק את עצמך בצדיקים כאלו, ותתחבר אליהם, ותשמש אותם, ואז גם הם יאירו עליך את האור והזיו והחיות והדבקות

שֶׁהֵם זֹכִים; אֲשֶׁר מִי שְׁזוּכָה לְהִכְנִים דְּבוּרִים אֵלּוּ
בְּתוֹךְ לְבוֹ, וְאִזּוּ יִהְיֶה הַמְּאֹשֵׁר בְּיֹתֵר בְּחַיִּים, וְלֹא יִדַּאג
שׁוּם דְּאָגוֹת חָנָם, וַיֵּאָרִיךְ יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת.

ה.

רֹאֵה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, מָה עָבַר עָלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ, מָה
פָּעַלְתָּ בְּכָל הַדְּאָגוֹת שֶׁדַּאגְתָּ עַד עַכְשָׁו, הֲאֵם הִצְלַחְתָּ
עִם הַדְּאָגוֹת?! הֲאֵם הַדְּאָגוֹת הִבִּיאוּךָ לְדָבָר כְּלִשְׁהוּ?!
רַק נִסְתַּבַּכְתָּ יוֹתֵר וְנִכְנַסְתָּ בְּתוֹךְ עֲצָמְךָ יוֹתֵר וְיוֹתֵר,
וְהִתְרַגַּזְתָּ וְנִהְיִיתָ חוֹלָה מְרַב דְּאָגוֹת, וְנוֹתַרְתָּ עֲצָבִי
וְכַעֲסָן, וְהִנֵּךְ רַב וְשׁוֹנֵא אֶת כָּלָם, וְאֵינְךָ סוֹבֵל אֶת שׁוּם
בְּרִיָּה, הַכֹּל בָּא מִחֲמַת שְׁבַרְחַת מִהַמְּצִיאוֹת וְנִכְנַסְתָּ
בְּעוֹלָם הַדְּמִיוֹן, וְאַתָּה דוֹאג דְּאָגַת חָנָם, וּפּוֹחַד פְּחָדִים
שֶׁל הֶבֶל, כֹּל זֶה בָּא מִחֲמַת הַכְּפִירוֹת וְהָאִפִּיקוֹרְסוֹת
שֶׁנִּכְנַסְתָּ בָּךְ; כִּי מִי שְׁזוּכָה לְאֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ
יְתַבְּרֵךְ, וַיִּודַע וַעַד אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו
יְתַבְּרֵךְ כָּלָל, וְהוּא מְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל הָאֵין סוּף
בְּרוּךְ הוּא, וְאֵינוֹ רוֹצֵה שׁוּם רְצוֹן אַחַר מְבַלְעָדֵי רְצוֹנוֹ
יְתַבְּרֵךְ, אֲזִי הוּא הֵכִי מְאֹשֵׁר, וְאֵינוֹ דוֹאג שׁוּם דְּאָגוֹת,
וְאֵינוֹ שׁוֹנֵא שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם, כִּי יוֹדַע שְׁכָלָם
שְׁלוּחִים מֵאֵת הַמְּקוֹם בְּרוּךְ הוּא, כְּדֵי לְקַרְבוֹ אֵלָיו
יְתַבְּרֵךְ, וּבְמְקוֹם לְצַעֵק וּלְצוֹחַ וּלְהִתְפָּרֵץ עַל בְּנֵי-אָדָם

לְמַה לְדַאֵג

ר"ז

וּלְשֹׁנָאֵם, הוּא בּוֹרַח אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ בְּלֵב נִשְׁפָּר וְנִדְכָּא,
וּמִבְקֵשׁ וּמִתְחַנֵּן מִלְּפָנָיו יִתְבַּרֵךְ שְׂיַחֲוֶס וּיִרְחַם עָלָיו,
וְיּוֹצִיאוּ מִכָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים, וּמִכָּל מִינֵי דְאָגוֹת
שְׁנִסְתַּבֵּךְ בָּהֶם, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה אָדָם זּוֹכֵה לְצֵאת מִכָּל
הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים וְהַדְּאָגוֹת. וְלִכֵּן רָאָה, אֱהוֹבִי, בְּנֵי
הַיִּקָּר, לְקַחַת אֶת עֲצֻמָּךְ בְּיַדְךָ, וְשִׁים לְבָבְךָ הַיֵּטֵב אֶל כָּל
הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ שְׂאֲנִי מְדַבֵּר אֵלֶיךָ, כִּי עוֹ רְצוֹנִי שְׂתַהֲיֶה
הַכִּי מֵאֲשֶׁר בְּחַיֶּיךָ. וְאִינִי מְדַבֵּר דְּבוּרִים בְּעֵלְמָא כְּדִי
לְשַׁכְנַע אוֹתְךָ, אֶלָּא אֲנִי מְגַלֶּה לְךָ אֶת הָאֱמֻת. הַסּוּף
יְהִי, שְׁנִצְטָרֵךְ לְעֵזֹב אֶת זֶה הָעוֹלָם, וְלֹא יוֹעִיל דְּבָר,
כִּי "יָמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה, וְאִם בְּגְבוּרוֹת
שְׂמוֹנִים שָׁנָה" (תְּהִלִּים ז', י'), וְגַם הַשְּׁבַעִים שָׁנָה חוֹלְפִים
מֵהָרַעַד מְאֹד, וְתִרְאֶה כַּמָּה שָׁנִים פְּרַחוּ כְּבָר מֵהַשְּׁבַעִים
שָׁנָה, וְגַם הַשָּׂאָר יִפְרַחוּ, וְאִם-כֵּן לְמַה עָלֶיךָ לְדַאֵג?!
שְׁמַע הַיֵּטֵב לְקוֹלִי, מֵהַ שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְחַנֵּן אֵלֶיךָ,
וּמִבְהִיר לְךָ, שְׁלֹא כְּדָאִי לְדַאֵג דְּאָגַת חֲנָם, וְלֹא כְּדָאִי
לְשִׁנְאָ בְּנֵי-אָדָם, וְאִין כְּדָאִי לְחַשְׁבַּ מִשּׁוּם בְּרָיָה
שְׁבַעֵוֹלָם, רַק לְרוּץ וְלִבְרַח אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֻתִי, אֲשֶׁר הוּא
יְכוֹל לְהַחֲדִיר בְּךָ אֶת הַלְמוּדִים הָאֵלּוּ. וְלִכֵּן, אֱהוֹבִי, בְּנֵי
הַיִּקָּר, אֲנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ מְאֹד, שְׂתִשֵּׂים לֵב וְתִטֶּה אֶזֶן
קְשֻׁבַת, אֶל הַדְּבוּרִים הָאֵלּוּ שְׂאֲנִי מְדַבֵּר אֵלֶיךָ, שְׂתַחֲוֶס
וְתִרְחַם עַל עֲצֻמָּךְ, וְתִרְגִּיל אֶת עֲצֻמָּךְ לִילֵךְ לְמָקוֹם פְּנוּי
שְׂאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִדְבֵר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר

איש אל רעהו וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְאָף שְׁאֲנֵי חוֹזֵר עַל זֶה כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים, אָף הִהְכַרְחֵת לִי לְחֹזֵר עַל הַדְּבָרִים פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר, כִּי זֶה דְבָר קָשָׁה מְאֹד לְהַחֲדִיר בְּלִב הָאָדָם שְׂיָבִין, אֲשֶׁר הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג אֶת הָעוֹלָם בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִי פְּרִטִית, וְהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא פֹה וְאֵין בְּלִעְדָּיו נִמְצָא, כִּי הַכֹּל לְכֹל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, וְלֹא כָּל אֶחָד זוֹכֵה לְהַגִּיעַ לְמִדְרָגָה כְּזוֹ, וְלָכֵן הִהְכַרְחֵת לִי לְשַׁנֵּן לְפָנֶיךָ דְבוּרִים אֵלוּ כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים, כּוֹלֵי הָאֵי וְאוּלֵי יִחְדְּרוּ בְּלִבְךָ, שְׁגָם אֶתָּה תַעֲזֹב אֶת דְּאֲגוּתֶיךָ, וְתוֹכַח וְתִרְאָה אֲשֶׁר "לְמָה לְדָאג", יוֹתֵר טוֹב לְבָרַח אֶל הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְלְהִתְחִיל לְקַיֵּם אֶת הַמְצִוּוֹת בְּשִׁלְמוֹת, וְאִז תִּהְיֶה הַמְּאֲשֵׁר בְּיוֹתֵר בְּחַיֶּיךָ. וְאִם תַּצִּיֵּת אוֹתִי, לֹא יִהְיֶה עוֹד אָדָם מְאֲשֵׁר כְּמוֹךָ, וְתוֹכַל לְחַזֵּק וְלַעֲוֹדֵד וְלִשְׁמַח גַּם אֶת אֲחֵרִים, אֲשֶׁר זֶה עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת, לֹא רַק לְחַזֵּק וְלַעֲוֹדֵד וְלִשְׁמַח אֶת עַצְמוֹ, וְלֹא לְדָאג שׁוּם דְּאֲגַת חָנָם, אֲלֹא לְהַחֲדִיר יְדִיעוֹת אֵלוּ גַם לְזוּלָתוֹ, שְׁגָם זוּלָתוֹ יִהְיֶה דְבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִהְיֶה הַמְּאֲשֵׁר בְּיוֹתֵר; אֲשֶׁרִי מִי שְׁשֵׁם דְבוּרִים אֵלוּ בְּתוֹךְ לְבוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְכָא כָּל הַיָּמִים לְנַצַּח נְצַחִים; אֲשֶׁרִי לוֹ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקוּ!

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

תפלה להנצל מדאגות

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
 שֶׁתִּשְׁמְרֵנִי מִכָּל מִינֵי צַעַר וּמִכָּל מַחֲלָה וְנִגְעַר רָע,
 וְאִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עָלַי עֲצָמִי תָמִיד אֶת אֲמוּנַתְךָ הַבְּרוּרָה
 וְהַמְזַכֶּכֶת, שֶׁתָּמִיד יִהְיֶה לִפְנֵי מַרְאֵה עֵינַי אֲמִתּוֹת
 מְצִיאוֹתַי, וְאֲדַע בִּידְעָה בְּרוּרָה אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדֶּיךָ כָּלֵל,
 וְאִז אִזְכֶּה עַל־יְדֵי־זֶה לְהִנָּצֵל מִכָּל מִינֵי דַאגוֹת וּפְחָדִים
 יְתָרִים שֶׁעוֹלִים תָּמִיד עַל לְבִי מֵרַב עֲזוֹנוֹתַי, כִּי עוֹנֵי
 אֲגִיד אֲדַאג מִחֲטָאתַי, וְזֶה אֲשֶׁר הוֹרֵם לִי אֶת כָּל הַחַיִּים,
 כִּי תָּמִיד אֲנִי שָׂרוּי בַּפְּחָדִים יְתָרִים, וּמִפְּחָד מִכָּל בְּרִיָּה
 שֶׁבְּעוֹלָם, וְדוֹאג דַּאגַּת חֵטֵּא, כִּי אֵינִי יוֹדֵעַ מַה יִּלְד יוֹם.
 וְכֵן זֶה בָּא לִי רַק מִחֲמַת חֲטָאֵי הַמְּרַבִּים שֶׁחֲטָאתִי,
 עוֹיֵתִי, פֶּשַׁעֵתִי לְפָנֶיךָ יָמִים וְשָׁנִים הַשָּׁמַם וְהַעֲרֵב, אֲשֶׁר
 בְּשִׁבִיל זֶה אֲנִי מֵת־כָּל־כָּל מִכָּל אָדָם, וְנִכְנָם כִּי פָּחַד שְׂוֹא
 וְיִרְאוֹת חֵיצוֹנִיּוֹת, וְדוֹאג כָּל מִינֵי דַאגוֹת יְתָרוֹת.

אָנָּה יְהוָה, חוֹם וְחַמֵּל עַל נַפְשׁ אֲמִלָּל כְּמוֹנִי, וְזַכְּנִי
 לְשִׂמְחָה אֶת נַפְשִׁי הָאֲמִלָּלָה, שֶׁאִזְכֶּה לְצֵאת
 מִהַפְּחָדִים וְהַדַּאגוֹת שֶׁסּוֹבְבוֹנֵי עַל־יְדֵי עֲזוֹנוֹתַי, וְזַכְּנִי
 לְהַמְשִׁיךְ עָלַי עֲצָמִי תָּמִיד הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
 וְאֲצִיר בְּדַעְתִּי אֵיךְ שֶׁאֵין בְּלִעְדֶּיךָ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת
 גְּמוּרָה הוּא, וְכֵן מַה שֶׁאֲנִי רוֹאֶה וְשׁוֹמֵעַ וּמַרְגִּישׁ הוּא
 אֱלֻקוֹת; כִּי בְּאֲמִתּוֹת אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֶּיךָ כָּלֵל,

ותכבדוּמַיִד כְּשֶׁאֲזַכֶּה לְהַמְשִׁיךְ בְּעֵצְמִי אֶמְוֶנָה בְּרוּרָה
 וּמְזַכֶּכֶת הַזֶּה, אִז אֲזַכֶּה לְהַנְצִיל מִכָּל מִיַּי דְּאֲגוֹת וּפְחָדִים
 יִתְרִים, וְאֶבְטַח בְּךָ בְּבִטְחוֹן חֲזָק, אֶבְטַח וְלֹא אֶפְחַד, כִּי
 עֲזִי וְזַמְרַת יְהוָה יִהְיֶה וְיִחַי לִי לְיִשׁוּעָה, יוֹם אִירָא אֲנִי אֱלֹהֶיךָ
 אֶבְטַח אוֹמֵר לִיהוָה מַחְסִי וּמְצֻדָּתִי אֱלֹהֵי אֶבְטַח בּוֹ.
 וְעַל־יְדֵי תַקְוָה הָאֶמְוֶנָה הַקְדוּשָׁה אֲזַכֶּה לְבִטַח בְּךָ בְּבִטְחוֹן
 חֲזָק שְׂאֵתָה תּוֹצִיאֵנִי מִכָּל מִיַּי דְּאֲגוֹת וּפְחָדִים יִתְרִים
 וְלֹא אִירָא וְלֹא אֶפְחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבַעֲוֹלָם, כִּי עַל־יְדֵי
 אֶמְוֶנָה בָּאִים לִי בְּבִטְחוֹן, וְעַל־יְדֵי בְּטָחוֹן נוֹפְלִים
 וְנִתְּבַטְּלִים הַפְּחָדִים וְהַדְּאֲגוֹת. וְזַכֵּנִי לְלַמֵּד תּוֹרָתְךָ
 הַקְדוּשָׁה יוֹמָם וְלַיְלָה בְּהַתְמַדָּה גְדוֹלָה וְנִפְלְאוֹת עַד מְאֹד
 אֲשֶׁר עַל־יְדֵי־זֶה אֶטְהַר אֶת נַפְשִׁי הָאֲמֻלָּה, וְיֵאִיר כִּי
 תִּמְנִיד אֲזַרְךָ הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְאֲזַכֶּה לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּךָ
 מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, אָמֵן סְלַח.